

PIKA

AKTUALNOSTI S PODROČJA IT STORITEV | JUNIJ 2025

REPORTAŽA S THRIVE KONFERENCE 2025

stran 9

PROŽENJE POWER AUTOMATE TOKOV IZ SHAREPOINT ONLINE SEZNAMOV

stran 14

NAPREDNO UPRAVLJANJE SHAREPOINTA IN MICROSOFT 365 COPILOT

stran 19

PAMETNA RABA UMETNE INTELIGENCE: CHATGPT ALI COPILOT?

stran 28

xnet
vaš zanesljiv IT partner

Razvijamo DIGITALNO PRIHODNOST

Xnet
vaš zanesljiv IT partner

📍 Kompas Xnet d.o.o., Stegne 7 1000 Ljubljana

☎ 01 5136 990

✉ info@kompas-xnet.si

🌐 kompas-xnet.si

Sistemske integracije in kibernetika varnost

Naša ekipa vrhunskih strokovnjakov je **specializirana za storitve in rešitve na Microsoft tehnologijah**. Z bogatimi izkušnjami, z domačih in velikih mednarodnih projektov, ter poglobljenim tehničnim znanjem, lahko pomagamo do varne in zanesljive IT infrastrukture, ki bo učinkovito podprla vaše poslovne procese, tako v lokalnem okolju kot v MS Azure.

Izobraževalni center

Smo vodilni izobraževalni center za Microsoft tehnologije že od leta 2001 in predstavnik za Slovenijo v mednarodnem združenju **LLPA** – Leading Learning Partner Association od leta 2013. Ponudimo vam lahko celovit nabor tečajev tako za končne uporabnike in IT strokovnjake ter odlično izvedbo z mednarodno uveljavljenimi predavatelji. Bolj **usposobljeni zaposleni** bodo, z razpoložljivimi orodji, lažje in bolj učinkovito opravljali svoje delo. **Dvig nivoja znanja vaših informatikov** pa bo pripomogel k implementaciji sodobnih tehnologij in višji stopnji kibernetike varnosti.

Microsoft SharePoint in BI rešitve

Povabite nas k sodelovanju, ko boste potrebovali strokovnjake za pomoč v **procesu digitalne prenov**. Pomagali vam bomo do rešitev za:

- enostavno in učinkovito interno informiranje in sodelovanje med zaposlenimi
- urejeno dokumentacijo
- vodenje projektov, predlogov za izboljšave
- učinkovitejše sprejemanje odločitev na podlagi poslovnih analiz,
- vizualizacije podatkov, ...

Razvoj rešitev po meri

Za specifične poslovne potrebe razvijemo rešitev po meri, ki bo temeljila na sodobnih Microsoft tehnologijah, bo intuitivna in uporabnikom prijazna. Status **Solutions Partner for Modern work** izkazuje široko zmogljivost za pomoč strankam pri povečanju njihove produktivnosti in prehodu na hibridno delo z uporabo Microsoft 365.

THRIVE
KONFERENCA

Smo ponosni organizatorji Thrive konference, ki v Slovenijo vsako leto pripelje več kot 30 vrhunskih strokovnjakov s celega sveta, da delijo svoje znanje in bogate izkušnje z udeleženci. Gre za **tehnično-izobraževalni dogodek na najvišji strokovni ravni** in med strokovnjaki velja za skriti dragulj.

UVODNIK

BRANKA SLINKAR

Direktorica

Spoštovane in spoštovani,

Tik pred začetkom počitnic in sezone letnih dopustov, smo za vas pripravili še eno edicijo Pike. Verjamemo, da boste v njej našli kaj koristnega za sebe. Upamo, da boste, tudi s pomočjo naših člankov, malenkost nadgradili svoje znanje in si olajšali delo.

Aprila smo v Bohinju izvedli **Security Bootcamp** (Red vs Blue), ki bi ga udeleženci priporočili vsakemu varnostnemu inženirju in domenskemu administratorju. Posebej so izpostavili obilico praktičnega dela, ki pomaga pri razumevanju konceptov, izjemno uporabne vsebine za vsakodnevno delo, vrhunsko predajanje znanja dveh slovenskih strokovnjakov ter odlično organizacijo in vzdušje.

Boste prihodnjič z nami tudi Vi?

Pravkar smo se vrnili iz Radencev, kjer

se je uspešno zaključila že 14. **Thrive konferenca**. Udeleženci so bili navdušeni nad pestro izbiro predavanj, ki jih res ni bilo malo (kar 66). Menda je bilo potrebno kakšno uro kar izžrebat, katerega bi se udeležili, toliko zanimivega je bilo. Nekaj **utrinkov** z dogodka in **prezentacije predavanj** imate na voljo na naši spletni strani. Če konference še niste doživeli, vas morda prav to prepriča, da se nam pridružite prihodnje leto.

30 let je kar dolga doba in v teh letih je bilo ogromno sprememb. Tehnološki napredek je bil bliskovit in tempo še kar ne pojenja.

Našemu jubileju ob bok razmišljam, kaj je v resnici tisto, na kar smo v Xnetu lahko ponosni. V prvi vrsti zagotovo dejstvo, da že od leta 1992 (ja, še v takratnem Kompas-u) skrbimo za to, da predstavljamo **tehnološke novosti in širimo znanje**, kar razumemo kot svoje poslanstvo in ga izvajamo z vso odgovornostjo. Takrat smo, na primer, predstavljali **črtno kodo** in **EDI standarde**, brez česar si

sleherno poslovanje danes le težko zamišljamo. V sodelovanju z **Digital** izobraževalnim centrom iz Dunaja, smo organizirali predstavitev **Windows NT** in **Pathworks**. Kaj je že to - še pomnite tovariši?

Kasneje smo z njihovimi predavatelji izvedli še nekaj naprednih delavnic in tako poglobljene vsebine približali širšemu krogu slovenskih strokovnjakov, saj jim ni bilo treba po znanje v tujino.

Ponosna sem, da je vrsta mladih strokovnjakov, ki so se usposabljali pri nas, zasedla vodilna delovna mesta in sodelujemo še sedaj. Nekateri so se tudi že upokojili. Hvala vsem za zaupanje, ki nas dodatno zavezuje, da se trudimo biti še boljši.

Drugo, na kar smo izjemno ponosni in moramo posebej izpostaviti, so naše storitve. Danes veljamo za zaupanja vrednega ponudnika storitev za Microsoft tehnologije in smo prepoznani tudi izven meja Slovenije.

Sodelovali smo na velikih mednarodnih projektih, občasno nas povabijo v vlogo svetovalca & izvajalca na projektih, izvajamo šolanja v tujini, predavamo na konferencah. Storitve so se razvijale postopoma, na podlagi vzpostavljenega zaupanja na šolanjih in na pobudo zadovoljnih tečajnikov, ki so se po pomoč obračali na svoje predavatelje. Tako je pomoč po tečaju vse pogostejše prerasla v svetovanje ali pa celo rešitev na ključ. Vsaj zadnjih 10 let ravno storitve predstavljajo dobri

2/3 našega poslovanja. To me sicer veseli, hkrati pa me žalosti, da je zanimanja za šolanje vse manj, čeprav vsi ves čas govorimo o pomenu vseživljenskega izobraževanja. Prvi upad je prišel s krizo leta 2008, drugi pa z ukinitvijo Microsoft izobraževalnih voucherjev konec leta 2016. Sredstev, ki so jih imela podjetja na voljo iz tega naslova, praviloma niso nadomestili iz lastnih virov.

V tem času so zato kar 4 uveljavljeni izobraževalni centri prenehali s svojo dejavnostjo. 😞

Ko boste iskali šolanje zase in za svoje sodelavce, se obrnite na nas. Z veseljem vam bomo priporočili najbolj primerne vsebine ali pa pripravili ustrezno šolanje po vaši meri. Smo predstavnik za Slovenijo v mednarodnem združenju IC - **LLPA**. V sodelovanju s članicami LLPA so vam na voljo tudi programi ostalih vendorjev, kot so AWS, Cisco, Oracle, EC-Council, ISQI, VMware.

Iskrena hvala vsem vam, ki nam zaupate svoje projekte, vsem vam, ki se šolate z nami in vsem udeležencem **#ThrivelTconf**. Hvala vsem za zaupanje in podporo v preteklih letih in hvala tudi vsem, ki nas za sedaj spremljate še bolj od daleč.

Predvsem pa si želimo, da boste tudi v prihodnje z nami, da bomo skupaj premagovali izzive in pasti sodobne

tehnologije in hitrega tempa razvoja.

Povrnimo znanju nekdanji blišč in veljavo, saj več kot znaš, več veljaš.

Naj bo Xnet vaša prva izbira, ko gre za IT rešitve in storitve. Microsoft tehnologije so naša strast že 30 let.

Povabite nas k sodelovanju, ko boste potrebovali strokovnjake za pomoč v procesu digitalne prenove.

Veselimo se vašega odziva in vam želimo vse dobro.

Čuvajte se in ostanite zdravi!

Branka Slinkar

SharePoint rešitve po vaši meri

- ✓ Vzpostavitev intranetov in portalov
 - ✓ Popoln nadzor nad upravljanjem dokumentov
 - ✓ Projektna mesta za organizacijsko delo
 - ✓ Enostavno upravljanje vsebin preko CMS-jev
 - ✓ Arhiviranje in skladnost poslovnih zapisov
 - ✓ Napredno iskanje željenih informacij
 - ✓ Aplikativni razvoj rešitev glede na potrebe
 - ✓ Integracija z drugimi poslovnimi aplikacijami
- Pridobite najboljšo SharePoint rešitev**

Za več informacij nas kontaktirajte:

✉ info@kompas-xnet.si

☎ +386 1 5136 990

🌐 kompas-xnet.si

Osvoji nova znanja in postani specialist!

Začni vlagati v znanje že danes!

✉ info@kompas-xnet.si

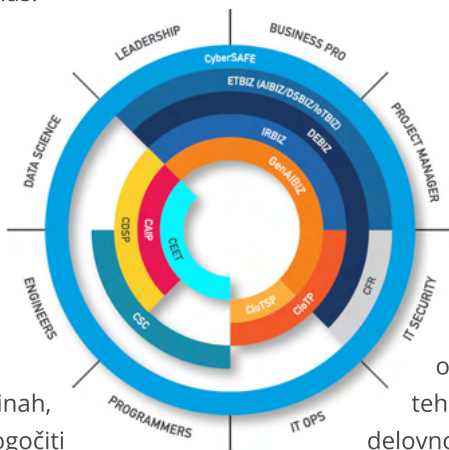
☎ +386 1 5136 990

🌐 kompas-xnet.si

Pooblašчени izobraževalni partner CertNexus

Z veseljem in ponosom sporočamo, da je Kompas Xnet postal pooblaščen izobraževalni partner CertNexus!

CertNexus je nepristranski certifikacijski organ, ki ponuja izobraževanja in certifikacije za poslovne strokovnjake, strokovnjake na področju obvladovanja podatkov, razvijalce, IT strokovnjake in strokovnjake za varnost. Poslanstvo CertNexus-a je prispevati h globalni vrzeli v nastajajočih tehnoloških veščinah, hkrati pa posameznikom omogočiti pot do nagrajujočih karier na področju umetne inteligence (AI)/strojnega učenja, podatkovne znanosti, podatkovne etike, interneta stvari (IoT) in kibernetске varnosti.

Attention Business Professionals!

Learn how to cut through the confusion of AI and learn how to use it to enhance your day-to-day job responsibilities.

Ob upoštevanju naraščajočih zahtev poslovnega okolja zaradi sprejemanja novih tehnologij, je ključno opremiti delovno silo z ustreznim znanjem. Zavezanost CertNexus-a kakovosti in pomembnosti razvoja tehnologije se ujema z našo misijo pri Kompas Xnet-u. Skupaj si prizadevamo zagotoviti slovenskim strokovnjakom potrebno znanje in certifikate za uspeh v konkurenčnem IT okolju. Več o našem partnerstvu in celotnem sporočilu za javnost si lahko preberete tukaj: <http://tinyurl.com/zhna3bn7>

 VABLJENI!

KAZALO

KOLOFON

ISSN: 1408-7863
Kompas Xnet d.o.o.
Stegne 7
1000 Ljubljana

Telefon: 01 5136 990
Email: info@kompas-xnet.si
Web: <https://www.kompas-xnet.si>

Direktorica:
Branka Slinkar

Urednik in oblikovalec:
Aleš Frelih

Člani uredništva:
Branka Slinkar, Matic Vukovič, Aleš Lipušček,
Robi Vončina, Klemen Vončina, Domen
Gričar, Petra Militarev, Aida Kalender Avdić,
Lenart Svetek, Dijana Babić

POVEŽIMO SE:

 facebook.com/KompasXnet/

 twitter.com/kompasxnet

 linkedin.com/company/kompas-xnet-d-o-o-/

 youtube.com/channel/UCfoMnj355AbRMeG66ePS8BQ

9

THRIVE 2025

Reportaža s THRIVE konference

Aleš Frelih
UX/UI oblikovalec

11

UX/UI

Neumorfizem: evolucija minimalizma v UI dizajnu

Aleš Frelih
UX/UI oblikovalec

14

MICROSOFT POWER AUTOMATE

Proženje Power Automate tokov iz SharePoint Online seznamov

Klemen Vončina
Microsoft Office Specialist Master, MCT

16

MICROSOFT OFFICE

Uporaba Copilota v PowerPointu: Pametnejše ustvarjanje predstavitev

Matic Vukovič
Microsoft Office Specialist, predavatelj

19

SHAREPOINT

Napredno upravljanje SharePointa in Microsoft 365 Copilota

Robi Vončina
MVP, MCT, MCITP, MCSA, MCTS

23

ADMINISTRACIJA

Powershell kotichek

Aleš Lipušček
MCP, MCTS, MCITP

25

RAZVOJ

.NET Aspire

Lenart Svetek
Frontend programer

KAZALO

28

DRUGO

Pametna raba umetne inteligence: ChatGPT ali Copilot?

Petra Militarev
Vodja izobraževanj

31

PIKIN VITAMIN

Ali ste vedeli?

Dijana Babić
Računovodstvo

34

DOGODKOVNIK

Tečaji, webinarji, seminarji, nasveti in drugi pomembni dogodki

Kolofon

“

Čestitke Thrive team! Hvala!

Aida, Petra, Dijana, Aleš, Domen, Klemen, Robi, Matic,
Lenart

Sezona konferenc se zaključuje

mm naredi razliko

Praga za marketinške podvige

Stvar je za porabit

Za vse poprime in pomaga

Novi programerji bodo

Bohinj je zakon!

Doma prazno, na Hrvaškem polno 🤪

Zasedel učilnico

Hitro mešanje

Končno lahko delam 🤪

Likof bo?

Robi

Aleš F.

Aida, Petra

Aleš

Dijana

Domen

Klemen

Dejan

Jože

Aleš F.

Lenart

Miha

NOVI TERMINI

Microsoft Office tečaji

Pridružite se našim tečajem Microsoft Office 365 in odkrijte vse možnosti, ki vam jih ponujajo najboljša orodja za produktivnost! Spoznajte, kako učinkovito uporabljati Word, Excel, PowerPoint, Outlook in druge aplikacije, ki vam bodo olajšale delo in povečale vašo učinkovitost.

Poglej naše Microsoft tečaje

✉ info@kompas-xnet.si ☎ +386 1 5136 990

Prihodnost vaše produktivnosti se začne tukaj!

Odlična priložnost, da spoznate:

- razumevanje prednosti AI
- pred-priprava AI orodij za vaše delo
- uporaba AI in njene prednosti
- razvoj AI rešitev

Pošlji povpraševanje

✉ info@kompas-xnet.si ☎ +386 1 5136 990

THRIVE KONFERENCA 2025

3. - 4. JUNIJ, ZDRAVILIŠČE RADENCI

Aleš Frelj

UX/UI oblikovalec

Radenci so letos za nekaj dni postali prestolnica znanja in tehnologije. V Zdravilišču Radenci je namreč potekala tradicionalna IT konferenca THRIVE 2025, ki je že vrsto let stičišče naprednega znanja, strokovnih razprav in mreženja v prijetnem okolju. Letos se je konference znova udeležilo lepo

število IT navdušencev, strokovnjakov in partnerjev, ki jih je pritegnila raznolika in aktualna vsebina. V dveh intenzivnih dneh smo prisluhnili kar 37 predavateljem, ki so z udeleženci delili svoje izkušnje in znanja s področij, kot so Microsoft 365, Azure, SharePoint, Copilot AI, Security, Cloud, Power Apps, .NET Aspire in še mnogo več.

V ospredju letošnje THRIVE konference je nedvomno bila umetna inteligenca, predvsem uporaba Microsoft Copilot AI. Udeleženci so imeli priložnost spoznati, kako lahko s pomočjo Copilota izboljšajo produktivnost v Microsoft 365 okolju, kako kreirati varne AI agente, in kako odgovorno vključiti ChatGPT ter druge modele umetne inteligence v vsakodnevne poslovne procese in sisteme. Poudarek je bil tudi na varnosti, avtomatizaciji in optimizaciji podatkov, kar je še posebej nagovorilo IT administratorje in razvijalce, ki so v teh temah prepoznali konkretne rešitve za svoje vsakodnevne izzive.

Poleg kakovostnih predavanj je THRIVE ohranil tisto, po čemer je znan: neformalno vzdušje, odlično hrano, večerno glasbo v živo ob kapljici rujnega iz slovenske vinske kleti Montis in številne priložnosti za izmenjavo izkušenj. Letos je dogodek dobil še

posebno praznično noto, saj smo v podjetju Kompas Xnet praznovali 30 let delovanja in zato vse na dogodku dodatno posladkali z rojstnodnevno torto in domačimi slaščicami. Tako se je tudi slavlje povezalo z vrednotami podjetja – znanje, skupnost in srčnost.

Na konferenci so se predstavili tudi ugledni razstavljalci, med njimi

Pearson VUE, LightningTools in Syskit, ki so obiskovalcem ponujali priložnost za osebno svetovanje, vpogled v rešitve svojih platform ter možnost novih poslovnih partnerstev. Da pa se je na konferenci prav vsak počutil udobno in poln energije, so iz podjetja Harmonia poskrbeli za sprostitvene masaže.

Če je bilo leto 2024 še zaznamovano s preboji umetne inteligence, potem leto 2025 potrjuje, da je ta tehnologija že sestavni del sodobnega IT okolja.

THRIVE 2025 je to dokazal s temami, ki niso bile zgolj tehnološko napredne,

ampak tudi praktično uporabne. Udeleženci so se domov vrnili z novim znanjem, navdihom in konkretnimi idejami, kako nadgraditi svoje sisteme, pristope in strategije. In prav to je poslanstvo konference THRIVE – povezovati ljudi, znanje in prihodnost. Ker THRIVE skupnost raste iz leta v leto, vas zato že sedaj vabimo, da postanete tudi vi del te res izjemne, srčne in nonstop razvijajoče se družine, kjer se čisto za vsakogar najde marsikaj novega.

Utrinke iz letošnje konference pa si lahko ogledate tako na naši **THRIVE spletni strani**, kakor tudi na našem YouTube kanalu **tukaj**.

Hvala še enkrat vsem, ki ste se letos udeležili THRIVE konference in se vidimo na THRIVE 2026!

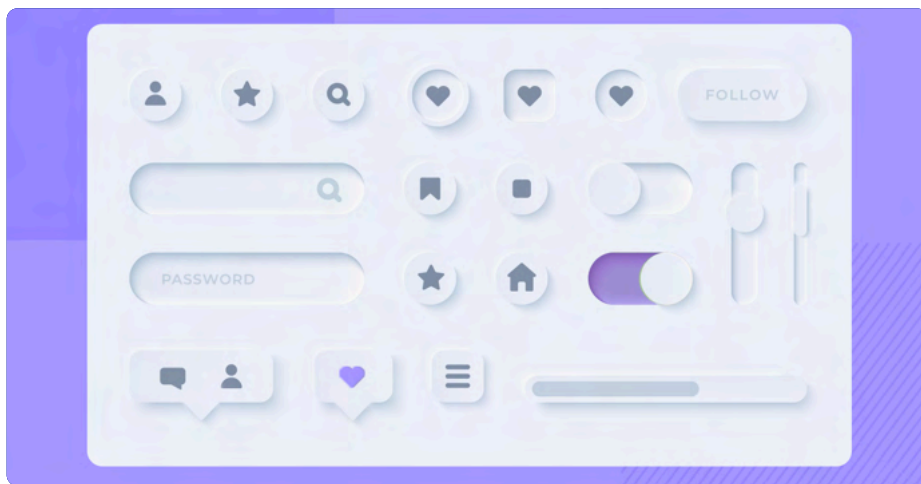
NEUMORFIZEM: EVOLUCIJA MINIMALIZMA V UI DIZAJNU

Aleš Frelih

UX/UI oblikovalec

ales.frelih@kompas-xnet.si

Vir slike: justinmind.com

Oblikovalski trendi v svetu uporabniških vmesnikov (UI) se neprestano spreminjajo, eden izmed trendov, ki v zadnjem času močno izstopa, je neumorfizem. Neumorfizem predstavlja sodobno evolucijo minimalizma, ki združuje prednosti skevomorfizma in flat (ploskega) dizajna, ter s tem ustvarja vizualno privlačne in uporabniku prijazne vmesnike s kančkom dotika prihodnosti.

Kaj je neumorfizem?

Neumorfizem je dizajnerski pristop, ki temelji na uporabi subtilnih senc in svetlobnih učinkov, s katerimi ustvarja občutek globine in fizične interaktivnosti elementov vmesnika. Gre za kombinacijo besed "new" (nov)

in "skeuomorphism" (skevomorfizem - posnemanje), pri čemer skevomorfizem posnema fizične objekte iz realnega sveta. Neumorfizem pa to počne bolj subtilno, minimalistično in sodobno z dotikom mehkobnosti in tekočimi animacijami. Podobnih potez smo že do sedaj vajeni od gigantov kot so Apple in Google preko njihovih uporabniških vmesnikov na mobilnih napravah.

Zakaj je neumorfizem priljubljen?

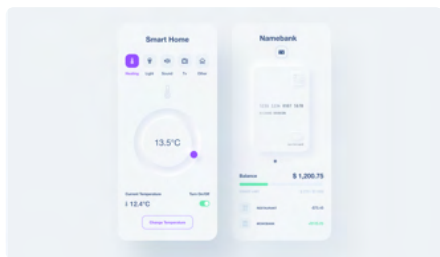
- **Privlačna estetika:** Uporabniški vmesniki v neumorfističnem slogu so vizualno privlačni, saj elementi delujejo mehki, dotakljivi in skoraj tridimenzionalni.

- **Izboljšana uporabnost:** Subtilne sence in reliefi pomagajo uporabnikom intuitivno razumeti funkcijo posameznih elementov, kar izboljša splošno uporabniško izkušnjo.
- **Minimalizem z globino:** Neumorfizem uspešno združuje čistost minimalizma s potrebnim občutkom interaktivnosti in odzivnosti.

Zgodovinski razvoj oblikovalskih trendov

Pred neumorfizmom sta dominirala dva pomembna dizajnerska pristopa: skevomorfizem in flat (ploski) dizajn. Skevomorfizem je uporabniške vmesnike približal realnim predmetom s podrobno teksturo in realističnimi efekti. Nato je prišel flat (ploski) dizajn, ki je zavrnil vse nepotrebne elemente in poudaril čistost, jasnost in enostavnost.

Neumorfizem predstavlja naslednjo stopnjo v razvoju teh dveh trendov, saj ohranja minimalistično estetiko flat (ploskega) dizajna, a ob tem dodaja elemente globine in subtilne interaktivnosti, ki so bile značilne za skevomorfizem.

Vir slike: justinmind.com

Primeri uporabe v praksi

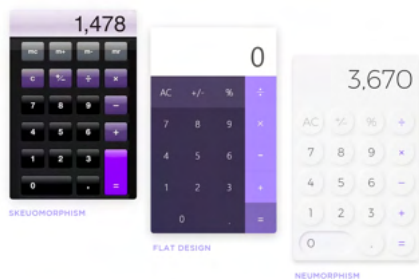
Neumorfizem se pogosto uporablja v mobilnih aplikacijah, kjer lahko s subtilnimi učinki uporabniku jasno nakažemo interaktivnost gumba ali drsnika. Primer je aplikacija za upravljanje pametnega doma, kjer neumorfistični gumbi in stikala dajejo uporabniku občutek neposrednega nadzora nad fizičnimi napravami.

Drugi primeri vključujejo aplikacije za vreme, glasbene predvajalnike in celo nekatere spletne strani, kjer estetski učinek pomaga izboljšati uporabniško izkušnjo in podaljšati čas zadrževanja uporabnikov.

Kdaj uporabiti neumorfizem?

Ta pristop je idealen za:

- aplikacije, ki želijo izstopati z estetsko dovršenostjo,
- aplikacije z minimalnim številom interaktivnih elementov,
- uporabniške vmesnike, ki želijo komunicirati občutek premium kakovosti in elegance,
- projekte, ki zahtevajo vizualno jasno in intuitivno komunikacijo z uporabnikom.

Vir slike: justinmind.com

Izzivi in pasti neumorfizma

- **Slab kontrast:** Če se ne uporablja pravilno, lahko povzroči težave z berljivostjo in dostopnostjo, kar je lahko v nasprotju s smernicami WCAG.
- **Mobilna odzivnost:** Nekateri učinki so lahko zahtevnejši za prilagajanje manjšim zaslonom.
- **Preveč subtilnosti:** Lahko pride do zmede pri uporabnikih, ki ne prepoznajo jasne interaktivnosti elementov.
- **Težave pri dostopnosti:** Neumorfizem lahko povzroča težave za uporabnike s slabšim vidom, zato je ključnega pomena dobro načrtovanje in testiranje z različnimi uporabniškimi skupinami.

Nasveti za uspešno uporabo neumorfizma

- Uporabljajte subtilne, a jasno vidne kontraste.
- Poskrbite za dostopnost z dovolj velikim kontrastom barv.
- Uporabite neumorfizem premišljeno, predvsem pri ključnih elementih interakcije, ne pa nujno za celoten vmesnik.
- Kombinirajte neumorfizem z drugimi oblikovalskimi pristopi, kot sta flat dizajn ali material dizajn, za uravnoteženo uporabniško izkušnjo.
- Redno izvajajte uporabniške A/B teste, da zagotovite optimalno berljivost in intuitivno uporabo ter razumljivost akcij uporabnika.

Vir slike: justinmind.com

Prihodnost neumorfizma

Čeprav je neumorfizem trenutno izjemno priljubljen, oblikovalci že raziskujejo nove možnosti njegove nadaljnje evolucije. Prihodnji trendi načrtujejo integracijo dinamičnih animacij, napredno uporabo umetne inteligence pri oblikovanju in še večjo prilagodljivost glede na različne uporabniške scenarije. V zadnjem času je na področju UX/UI dizajna veliko pozornosti požel prenovljen uporabniški vmesnik podjetja Apple, imenovan »Liquid Glass«. Ta UI, namenjen iOS, MacOS in iPadOS napravam, predstavlja zanimiv razvoj, ki združuje neumorfne pristope z občutkom prave steklene estetike ter vrhunskimi tekočimi realnimi animacijami. Kljub izjemni privlačnosti tovrstnih pristopov pa se pojavljajo tudi vprašanja dostopnosti, predvsem glede berljivosti vsebin. Kako dobro se bo ta novi trend podjetja Apple uveljavil, bomo lahko ocenili jeseni 2025, ko bo na voljo vsem Apple uporabnikom.

Zaključek

Neumorfizem kot evolucija minimalizma v UI dizajnu predstavlja privlačno smer za oblikovalce, ki želijo ustvariti intuitivne in vizualno privlačne aplikacije. Kljub izzivom, kot so

dostopnost in odzivnost, lahko ob premišljeni uporabi pomembno izboljša uporabniško izkušnjo ter izstopa s svojo edinstveno estetiko. Z nadaljnjim razvojem tehnologije bo

neumorfizem zagotovo še dolgo prisoten v svetu UI dizajna, predvsem pa se njegove smernice bliskovito širijo v svet navidezne resničnosti (VR, AR in XR).

PROŽENJE POWER AUTOMATE TOKOV IZ SHAREPOINT ONLINE SEZNAMOV

Klemen Vončina

Microsoft Office Specialist Master, MCT
klemen.voncina@kompas-xnet.si

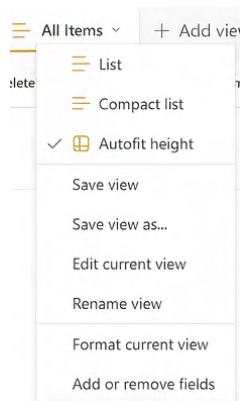
S pomočjo orodja Power Automate lahko z nekaj časovnega vložka brez poglobljenega programerskega znanja razvijamo dokaj kompleksne delovne tokove. A tokrat se ne bomo posvetili sami logiki delovnih tokov, pač pa načinu, na katere lahko delovne tokove sprožimo iz SharePoint Online knjižnic ali seznamov. Eden od zelo všečnih načinov, ki sem se ga zadnje čase pogosto posluževal, je uporaba gumbov.

Ustvarjanje gumba

Tu govorimo o kakršnemkoli SharePoint stolpcu, ki ga z nekaj formatiranja pretvorimo v gumb. Če med nastavitvami pogleda kliknemo Format current view, se nam bo prikazala stranska pasica, preko katere lahko oblikujemo celoten pogled (Format view), ali posamezne stolpce (Format columns).

Pod Format columns izberemo stolpec, ki smo ga ustvarili z namenom, da ga uporabimo za gumbe in izberemo

Advanced mode. V urejevalnik vnesemo formatiranje, ki ga želimo uporabiti. Spodaj primer gumba modre barve z napisom »Klikni name!«


```
{
  "$schema": "https://
developer.microsoft.com/json-
schemas/sp/v2/column-
formatting.schema.json",
  "elmType": "div",
  "children": [
    {
      "elmType": "div",
      "style": {
```

```

"display": "flex",
"flex-direction": "row"
},
"children": [
{
"elmType": "div",
"style": {
"width": "70px",
"height": "26px",
"border-radius": "3px",
"cursor": "pointer",
"display": "flex",
"align-items": "center",
"justify-content": "space-
evenly",
"margin": "5px",
"border": "1px solid"
},
"attributes": {
"class": "ms-fontColor-blue ms-
bgColor-blue--hover ms-fontColor-
white--hover ms-fontSize-10 ms-
fontWeight-bold"
},
"children": [

```

```

"attributes": {
  "class": "ms-fontColor-blue ms-bgColor-blue--hover ms-fontColor-white--hover ms-fontSize-10 ms-fontWeight-bold"
},
"customRowAction": {
  "action": "executeFlow",
  "actionParams": "{ \"id\": \"0c4a1721-f0e1-44a0-bb6d-8ea511e0c003\"}"
},
"children": [
{
  "elmType": "div",
  "txtContent": "Klikni name!"
}

```

Id delovnega toka dobimo v Power Automate tako, da odpremo dotični delovni tok in pogledamo URL. Id delovnega toka se nahaja med /flows/ ter /details.

[/flows/0c4a1721-f0e1-44a0-bb6d-8ea511e0c003/details](https://flows/0c4a1721-f0e1-44a0-bb6d-8ea511e0c003/details)

Pomembno je tudi, da ob ustvarjanju tovrstnega toka za vrsto toka

```

{
  "elmType": "div",
  "txtContent": "Klikni name!"
}
]
}

```

customRowAction

Klik na zgornji gumb še ne bi ničesar naredil. V na ta namen moramo dodati customRowAction container. Akcijo lahko definiramo na 2 načina.

executeFlow

Če akcijo definiramo z executeFlow tipom, potem ji moramo dodati še actionParams parameter, s katerim povemo id delovnega toka, ki ga želimo poganjati ob kliku na gumb

Instant cloud flow, za sprožilec pa For a selected item ali For a selected file, odvisno od tega, ali bomo tok prožili iz knjižnice ali iz seznama.

setValue

S setValue vrsto akcijo pa ne prožimo delovnega toka neposredno, pač pa gumb uporabimo za to, da

spremenimo vrednost enega ali več stolpcev. Sprememba vrednosti stolpcev pa sama po sebi služi kot sprožilca za delovni tok. Na sliki spodaj je primer akcije, ki naš uporabniški profil (@me) doda v Multiple person tip stolpca imenovan DeletePersonMulti.

```
"attributes": {
  "class": "ms-fontColor-blue ms-bgColor-blue--hover ms-fontColor-white--hover ms-fontSize-10 ms-fontWeight-bold"
},
"customRowAction": {
  "action": "setValue",
  "actionInput": {
    "DeletePersonMulti": "=appendTo([DeletePersonMulti] , @me)"
  }
},
"children": [
  {
    "elmType": "div",
    "txtContent": "Dodaj me!"
  }
]
}
```

V Power Automate bi v tem primeru naredili Automated cloud flow, za vrsto sprožilca pa bi uporabili When an item is created or modified.

UPORABA COPILOTA V POWERPOINTU: PAMETNEJŠE USTVARJANJE PREDSTAVITEV

Matic Vuković

predavatelj, MOS
matic.vukovic@kompas-xnet.si

Microsoft Copilot v PowerPointu je zmogljivo orodje, ki uporablja umetno inteligenco za pomoč pri ustvarjanju, urejanju in izboljševanju predstavitev. Integriran je neposredno v PowerPoint in temelji na tehnologiji GPT-4, kar omogoča naravno komunikacijo in avtomatizacijo številnih nalog.

Kaj omogoča Copilot v PowerPointu?

Copilot v PowerPointu lahko:

1. **Ustvari predstavitev iz besedila** (npr. iz Wordovega dokumenta ali povzetka).

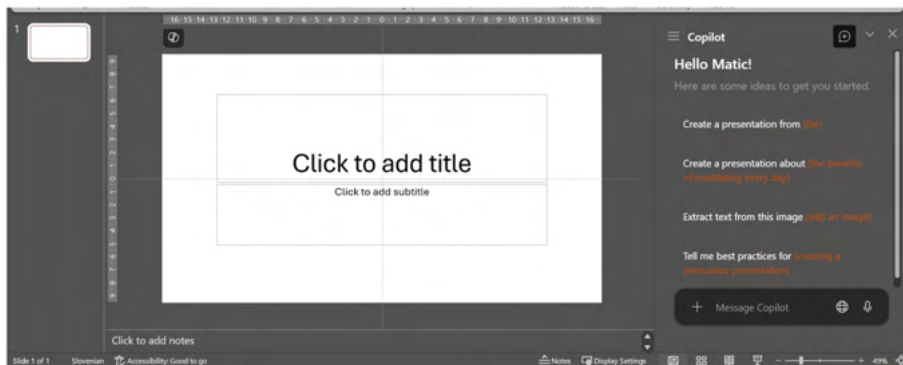
2. **Predlaga oblikovanje diapozitivov** glede na vsebino.

3. **Uredi besedilo** – skrajša, razširi ali preoblikuje slog.

4. **Ustvari govorne opombe** za govornika.

5. **Predlaga slike, grafikone in videe** za boljšo vizualno podporo.

6. **Odgovarja na vprašanja o predstavitvi** (npr. "Kaj je glavno sporočilo tega diapozitiva?").

Primeri uporabe

1. Ustvarjanje predstavitve iz povzetka. Recimo, da imamo naslednji povzetek:

"Naš startup razvija trajnostne embalaže iz alg. Cilj je zmanjšati plastične odpadke v prehranski industriji. V letu 2025 načrtujemo širitev na evropski trg."

Copilot lahko iz tega ustvari celotno predstavitev:

- Naslovni diapozitiv: "Trajnostna embalaža iz alg – Vizija za leto 2025"
- Diapozitiv 1: Problem plastičnih odpadkov
- Diapozitiv 2: Naša rešitev – embalaža iz alg
- Diapozitiv 3: Načrt širitve
- Diapozitiv 4: Cilji za leto 2025

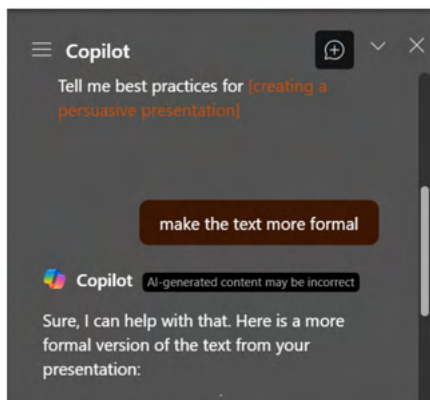
2. Urejanje sloga besedila

Če imamo dolgo besedilo na diapozitivu, kot je:

"Naše podjetje se osredotoča na inovacije v trajnostni embalaži, pri čemer uporabljamo naravne materiale, ki so biološko razgradljivi in okolju prijazni."

Copilot lahko predlaga krajšo verzijo:

"Inovativna embalaža iz naravnih, okolju prijaznih materialov."

Copilot lahko predlaga krajšo verzijo:

"Inovativna embalaža iz naravnih, okolju prijaznih materialov."

3. Dodajanje govornega besedila

Za zgornji diapozitiv lahko Copilot ustvari govorne opombe:

"Na tem diapozitivu predstavljamo našo osredotočenost na trajnost. Uporabljamo materiale, ki ne škodujejo okolju in se naravno razgradijo."

Vizualna podpora

Copilot lahko predlaga slike ali grafikone. Na primer:

- Za diapozitiv o plastičnih odpadkih predlaga **grafikon porabe plastike po regijah**.
- Za rešitev z algami predlaga **fotografijo embalaže iz alg ali infografiko o prednostih alg**.

Interaktivna pomoč

Uporabnik lahko Copilotu postavi vprašanja, kot so:

- "Ali lahko povzameš to predstavitev v treh točkah?"
- "Kaj naj poudarim med predstavitvijo investitorjem?"
- "Ali je ton predstavitve primeren za poslovno okolje?"

Copilot odgovori z analizo vsebine in predlogi za izboljšave.

Nasveti za učinkovito uporabo

- **Bodi jasen pri navodilih:** Namesto "Naredi predstavitev", raje napiši "Naredi predstavitev o trajnostni embalaži za investitorje".

- **Uporabi Copilot za povratne informacije:** Vprašaj, kako izboljšati strukturo ali vizualno podobo.

- **Eksperimentiraj z različnimi slogi:** Copilot lahko predstavi isto vsebino v formalnem, neformalnem ali kreativnem tonu.

Zaključek

Copilot v PowerPointu je kot pametni pomočnik, ki ti pomaga pri vsakem koraku ustvarjanja predstavitve – od ideje do končne oblike. Z njegovo pomočjo lahko prihraniš čas, izboljšaš kakovost vsebine in se osredotočiš na sporočilo, ki ga želiš prenesti občinstvu.

AI TEHNOLOGIJA

Z AI orodji kot sta ChatGPT in Copilot do podvojene produktivnosti

Odlični predavatelji z veliko praktičnih primerov!

Oddajte povpraševanje

NAPREDNO UPRAVLJANJE SHAREPOINTA IN MICROSOFT 365 COPILOTA

Robi Vončina

MVP, MCT, MCITP, MCSA, MCTS
robi.voncina@kompas-xnet.si

V današnjem digitalnem okolju je učinkovito upravljanje SharePointa ključno za zagotavljanje varnosti, skladnosti in optimalno izrabo podatkov. Z uporabo naprednih funkcij Microsoft 365 Copilot in SharePoint Advanced Management lahko organizacije zmanjšajo tveganja prekomernega deljenja vsebin, izboljšajo nadzor nad dostopom in optimizirajo iskalne izkušnje. V tem članku bomo pregledali konfiguracyjske korake in priporočila za napredno upravljanje SharePointa.

1. Priprava SharePointa za integracijo s Copilotom

Za uspešno integracijo Microsoft 365 Copilota v SharePoint Online je ključno, da so nastavitve deljenja in dostopa pravilno konfigurirane. To zmanjšuje tveganja, povezana z nepooblaščenim dostopom ali nenamernim razkritjem občutljivih podatkov.

Koraki za nastavitve:

Posodobitev nastavitvev deljenja na ravni najemnika:

- Onemogočite široko zasnovane

pravice, kot je "Everyone except external users", da preprečite nenadzorovano deljenje.

- Uporabite PowerShell ukaz:
- Set-SPOTenant-ShowEveryoneExceptExternalUsers Claim \$false
- Ta ukaz odstrani možnost 'Everyone except external users' iz izbirnika oseb, kar zmanjša tveganje prekomernega deljenja.

Omogočanje omejenega iskanja v SharePointu:

- Omejite iskanje na določen seznam dovoljenih SharePoint mest (do 100 mest, vključno s središčnimi mesti).
- Aktivirajte omejeno iskanje z ukazom:
- Set-SPOTenantRestrictedSearchMode - Mode Enabled
- Dodajte dovoljena mesta na seznam:
- Add-SPOTenantRestrictedSearchAllowedList -SitesList @"(\"https://contoso.sharepoint.com/sites/Marketing\", \"https://contoso.sharepoint.com/sites/

Benefits")

ali uporabite CSV datoteko:

Add-

SPOTenantRestrictedSearchAllowedL
ist -SitesListFileUrl C:
\Users\admin\Downloads\UrList.csv

- To zagotavlja, da se v organizacijskem iskanju in izkušnjah s Copilotom pojavljajo samo odobrena mesta
- Kar je potrebno pri tem paziti je, ker to omejuje tudi dostop iskalnika do SharePoint mest, kar pomeni, da se iz teh mest ne prikazujejo tudi zadetki iskanja.

Nastavitev zahtev za dostop na ravni mesta:

- Omogočite zahteve za dostop na posameznih mestih, da lastniki mest pregledajo in odobrijo dostop.

- To lahko nastavite v SharePoint administracijskem centru pod nastavitvami posameznega mesta.

Preverjanje dovoljenj in dostopa:

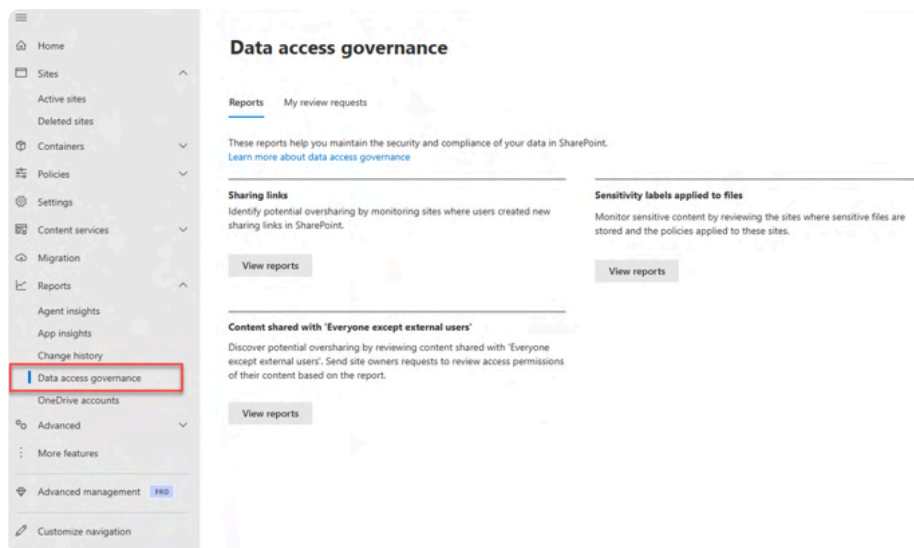
- Redno preverjajte dovoljenja in dostop do mest v SharePoint administracijskem centru, da zagotovite, da so pravice pravilno dodeljene.

Priporočila:

- Redno pregledujte in posodablajte nastavitve deljenja, da preprečite nenamerno prekomerno deljenje.
- Vključite lastnike mest v proces odobritve dostopa, da zagotovite odgovornost.

2. Napredne funkcije SharePoint Advanced Management

SharePoint Advanced Management

Slika 1: SharePoint admin center za poročila o deljenju datotek in uporabi »Everyone except external users«.

ponuja dodatne funkcije za upravljanje vsebin, ki pomagajo organizacijam pri pripravi na integracijo s Copilotom. Te funkcije vključujejo omejevanje dostopa, preprečevanje prekomernega deljenja in čiščenje neuporabljenih mest.

Ključne funkcije in konfiguracija:

Omejitev dostopa na ravni mesta:

- Omejite dostop do SharePoint mest samo na uporabnike v določeni skupini.
- Aktivirajte omejitev dostopa z ukazom:
- Set-SPOTenant - EnableRestrictedAccessControl \$true
- Dodajte skupine z omejenim dostopom:
- Set-SPOSite -Identity <siteurl> - AddRestrictedAccessControlGroups <comma separated group GUIDs>
- To prepreči nepooblaščen dostop in omeji deljenje z uporabniki zunaj določenih skupin.

Omejeno odkrivanje vsebin (Restricted Content Discovery):

- Identificirajte mesta z visokim tveganjem za prekomerno deljenje in jih zaščitite z omejenim odkrivanjem vsebin.
- Aktivirajte z ukazom:
- Set-SPOSite -Identity <siteurl> - RestrictContentOrgWideSearch \$true
- Ta nastavek prepreči, da se

vsebina teh mest pojavi v organizacijskem iskanju ali v Microsoft 365 Copilot Business Chat, ne da bi vplivala na obstoječa dovoljenja.

Upravljanje neuporabljenih mest:

- Redno pregledujte in čistite neuporabljena mesta, da zmanjšate tveganje za zastarele ali nenadzorovane vsebine.
- Uporabite poročila o aktivnosti mest in poročila o prekomernem deljenju, ki jih ponuja SharePoint Advanced Management.

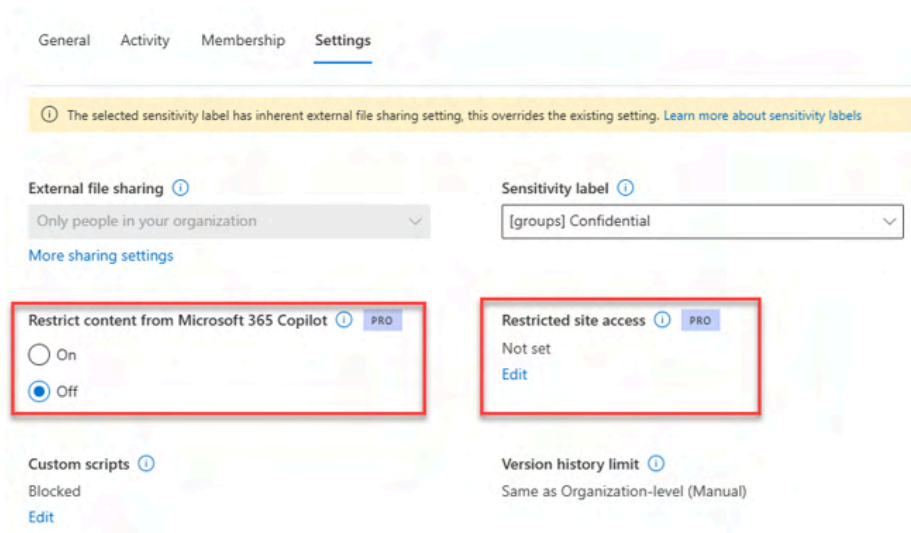
Vzpostavitev pravilnika za omejen dostop:

- Vzpostavite pravilnik za omejen dostop za poslovno kritična mesta, da zagotovite dodatno raven varnosti.

Priporočila:

- Redno izvajajte preglede dostopa do mest, da zagotovite, da imajo vsa mesta veljavne lastnike.
- Uporabite poročila o aktivnosti mest za identifikacijo neuporabljenih mest in jih arhivirajte ali izbrišite.
- Omejite dostop do občutljivih mest samo na določene skupine in redno preverjajte članstvo v teh skupinah.

3. Omejeno iskanje v SharePointu (Restricted SharePoint Search)

Slika 2: Konfiguracija omejenega dostopa na ravni mesta v SharePointu.

Omejeno iskanje v SharePointu omogoča organizacijam, da določijo seznam dovoljenih mest, ki so na voljo za organizacijsko iskanje in Copilotove izkušnje. To zmanjšuje tveganje za razkritje občutljivih podatkov in izboljšuje kakovost rezultatov iskanja.

Konfiguracijski koraki:

Aktivacija omejenega iskanja:

- Omogočite omejeno iskanje z ukazom:
- Set-SPOTenantRestrictedSearchMode - Mode Enabled
- Dodajte mesta na seznam dovoljenih:
- Add-SPOTenantRestrictedSearchAllowedList -SitesList @"(\"https://contoso.sharepoint.com/sites/Marketing\", \"https://

contoso.sharepoint.com/sites/Benefits\")

- Če imate več mest, uporabite CSV datoteko za množično dodajanje.

Razumevanje vpliva na uporabniško izkušnjo:

- Iskalni rezultati so omejeni na dovoljena mesta, pogosto obiskana mesta uporabnikov, mesta, do katerih imajo uporabniki dovoljenja, in nedavno dostopane datoteke.
- Omejitev lahko vpliva na celotno izkušnjo iskanja, tudi za uporabnike, ki ne uporabljajo Copilota.

Priporočila:

- Skrbno izberite mesta na seznamu dovoljenih, da zagotovite, da so vključena samo poslovno kritična

ali pogosto uporabljena mesta.

- Redno posodablajte seznam dovoljenih mest, da odraža spremembe v organizacijski strukturi ali potrebah.
- Obvestite uporabnike o spremembah v iskalni izkušnji, da zmanjšate zmedo.

Zaključek

Napredno upravljanje SharePointa z uporabo Microsoft 365 Copilot in SharePoint Advanced Management omogoča organizacijam boljši nadzor nad vsebinami, zmanjšanje tveganj prekomernega deljenja in izboljšano iskalno izkušnjo. Z upoštevanjem

zgoraj opisanih konfiguracijskih korakov in priporočil lahko organizacije zagotovijo varno, skladno in učinkovito uporabo SharePointa in Copilota. Redno preverjanje nastavitvev, uporaba omejenega iskanja in izobraževanje uporabnikov so ključni za dolgoročni uspeh.

V primeru, da vas zanimajo tudi rešitve Microsoft partnerjev, za pregled ali upravljanje M365 okolja, kot je npr. DeliverPoint od LightningTools ali SyskitPoint od podjetja Syskit, nas lahko kontaktirate in dogovorili se bomo za demonstracijo.

POWERSHELL KOTIČEK

Aleš Lipušček

MCP, MCTS, MCITP

ales.lipuscek@kompas-xnet.si

PowerShell je precej zmogljivo orodje za avtomatizacijo, ki temelji na platformi .NET. To pomeni, da imamo že "pod pokrovom" dostop do celotnega .NET ekosistema — vključno z zmogljivostmi jezika C#. Večina uporabnikov PowerShell-a uporablja ukaze (cmdlet), module in pipeline. Toda PowerShell omogoča tudi neposredno uporabo C# kode znotraj skript. S tem pristopom lahko bistveno pohitrimo obdelavo podatkov, implementiramo napredne algoritme, ki jih PowerShell nima, uporabljamo napredne .NET API-je gradimo lastne

class-e in jih ponovno uporabljamo. V nadaljevanju sledi nekaj konkretnih primerov uporabe — od preprostega do naprednega. Tako lahko recimo uporabimo Add-Type in vnesemo C# kodo kot string.

```
Add-Type -TypeDefinition @"
public class Calculator
{
    public static int Add(int a, int b)
    {
        return a + b;
    }
}
```



```
"@
>[Calculator]::Add(10, 20)
```

V tem primeru smo ustvarili enostaven Calculator class v C#, ki ima statično metodo Add.

To metodo potem preprosto kličemo iz PowerShella.

PowerShell ima funkcijo Get-FileHash, toda pogosto potrebujemo hitrejšo in bolj prilagodljivo rešitev, npr. za poljubno dolge nize. S pomočjo C# lahko enostavno uporabimo System.Security.Cryptography.

```
Add-Type -TypeDefinition @"
using System;
using System.Text;
using System.Security.Cryptography;
```

```
public class HashUtil
{
    public static string GetSHA256(string
input)
    {
        using (SHA256 sha256 =
SHA256.Create())
        {
            byte[] bytes =
Encoding.UTF8.GetBytes(input);
            byte[] hash =
sha256.ComputeHash(bytes);
            return
BitConverter.ToString(hash).Replace("-"
, "").ToLowerInvariant();
        }
    }
}
"@
```

In potem uporabimo z

```
>[HashUtil]::GetSHA256("PowershellK
oticek")
```

Primer 3: Napreden parser z regularnimi izrazi in LINQ

Parsing besedila z regex v PowerShellu zna biti neučinkovit za zelo velike nize.

Z C# lahko zadevo bistveno pohitrimo:

```
Add-Type -TypeDefinition @"
using System;
using System.Linq;
using
System.Text.RegularExpressions;
```

```
public class ParserUtil
{
    public static int
CountMatches(string input, string
pattern)
    {
        return Regex.Matches(input,
pattern).Count;
    }
}
"@
```

```
$inputText = "abc abc abc xyz"
[ParserUtil]::CountMatches($inputTe
xt, "abc")
```

PowerShell 7 že podpira ForEach-Object -Parallel, kar smo si ogledali v eni prejšnjih števil Pike, a pogosto želimo imeti bolj nadzorovano paralelizacijo, posebej če imamo kompleksne transformacije. C# task-based paralelizacija je idealna in jo lahko lepo uporabimo v PowerShell.

```
Add-Type -TypeDefinition @"
using System;
using System.Collections.Generic;
using System.Threading.Tasks;
```

```
public class ParallelUtil
```

```

{
    public static int[]
ProcessInParallel(int[] numbers)
{
    List<int> results = new List<int>();

    Parallel.ForEach(numbers,
number =>
    {
        // Simuliramo kompleksno
operacijo
        int result = number * number;
        lock (results) {

```

```

results.Add(result); }
});

return results.ToArray();
}
}
"@

```

Primer uporabe:

```

[int[]]$input = @(1,2,3,4,5,6,7,8,9,10)
[ParallelUtil]::ProcessInParallel($input)

```


.NET ASPIRE

Lenart Svetek
Frontend programer

Predstavljajmo si programerja, ki razvija projekt, kateri je odvisen od več različnih storitev. Vsako od teh storitev je bilo treba do zdaj zaganjati ročno ali s pisanjem skript – v točno določenem vrstnem redu. Če smo morali vse to izvajati še v oblaku, je bila izkušnja pogosto zamudna, zapletena in nagnjena k napakam.

.NET Aspire prinaša rešitev za te težave. Omogoča nam enostavno upravljanje zagona, konfiguracije in medsebojnih odvisnosti storitev znotraj razvojnega okolja. Namesto ročnega usklajevanja vsega, Aspire prevzame nadzor nad celotno orkestracijo – tako lokalno kot v oblaku. Za še boljšo razvijalsko

izkušnjo Aspire vključuje tudi **developer dashboard**, ki omogoča spremljanje stanja vseh storitev, vpogled v loge ter analizo omrežnih zahtevkov (network requests). Tako imamo vedno popoln pregled nad tem, kaj se dogaja v tvoji aplikaciji – brez dodatnih orodij ali zapletenih konfiguracij.

Za začetek z **.NET Aspire** lahko sledimo uradnemu vodiču [Build your first Aspire app](#), ki ga bom v nadaljevanju tudi povzel. Za uporabo **.NET Aspire** potrebujemo nameščen **.NET 8** ali **.NET 9** ter okolje za zaganjanje vsebnikov, kot sta **Docker** ali **Podman**. Najprej namestimo Aspire template z ukazom:

dotnet new install Aspire.ProjectTemplates

Nato ustvarimo začetni projekt z vključenim Redis predpomnilnikom z ukazom:

```
dotnet new aspire-starter --use-redis-cache --output AspireSample
```

Ko odpremo rešitev v Visual Studiu (ali drugem okolju), opazimo, da vsebuje štiri projekte. Za začetek sta najpomembnejša dva:

ServiceDefaults in AppHost.

ServiceDefaults, kot že ime nakazuje, služi za definiranje skupnih nastavitev in konfiguracij, ki jih delijo vse storitve – na primer standardni porti, health checks, retry politike ipd. **AppHost** pa deluje kot **orchestrator za razvojno okolje**. Uporablja se izključno med razvojem in **ni prisoten v produkciji**. V njem definiramo, katere storitve sestavljajo aplikacijo, kako so povezane med seboj in pod kakšnimi pogoji se zaganjajo. Skratka, AppHost je srce Aspire orkestracije, ko razvijamo lokalno.

Naš AppHost.cs izgleda takole:

```
var builder = DistributedApplication.CreateBuilder(args);
var cache = builder.AddRedis("cache");
var apiService = builder.AddProject<Projects.AspireSample_ApiService>("apiservice")
    .WithHttpHealthCheck("/health");
builder.AddProject<Projects.AspireSample_Web>("webfrontend")
    .WithExternalHttpEndpoints()
    .WithHttpHealthCheck("/health")
```

```
.WithReference(cache)
.WaitFor(cache)
.WithReference(apiService)
.WaitFor(apiService);
builder.Build().Run();
```

Pomembni sta predvsem ti dve vrstici:

```
var cache = builder.AddRedis("cache");
var apiService = builder.AddProject<Projects.AspireSample_ApiService>("apiservice");
```

Nato pa pogledajmo Program.cs v projektu AspireSample.Web:

```
using AspireSample.Web;
using AspireSample.Web.Components;
var builder = WebApplication.CreateBuilder(args);
// Dodamo privzete nastavitve storitev in Aspire klient integracije.
builder.AddServiceDefaults();
builder.AddRedisOutputCache("cache"); // Registriramo storitve v container.
builder.Services.AddRazorComponents()
    .AddInteractiveServerComponents();
builder.Services.AddHttpClient<WeatherApiClient>(client =>
{
```

```
    // Tukaj URL uporablja "https+http://", kar pomeni, da se prednostno uporabi HTTPS,
    // če ni na voljo, pa HTTP.
    // Več o tem na: https://aka.ms/dotnet/sdcschemes
    client.BaseAddress = new Uri("https+http://apiservice");
});
var app = builder.Build();
if (!app.Environment.IsDevelopment())
{
    app.UseExceptionHandler("/Error",
```

```

createScopeForErrors: true);
// Privzeta nastavitvev HSTS je 30 dni,
za produkcijo jo je morda smiselno
prilagoditi.
app.UseHsts();
}
app.UseHttpsRedirection();
app.UseAntiforgery();
app.UseOutputCache();
app.MapStaticAssets();
app.MapRazorComponents<App>()
    .AddInteractiveServerRenderMode();
app.MapDefaultEndpoints();
app.Run();

```

Torej, v vrsticah:

```

builder.AddRedisOutputCache("cache")
;
client.BaseAddress = new
Uri("https+http://apiservice");

```

kjer bi sicer pričakovali IP naslov ali URL, vidimo service identifier iz .NET Aspire Service Discovery. Ta identifier bo med izvajanjem (runtime) dinamično zamenjan z ustreznim IP naslovom oziroma dejansko lokacijo storitve.

Zdaj, ko razumemo, kako deluje .NET Aspire, zaženimo projekt. Odprl se nam je dashboard na strani Resources, kjer vidimo naše storitve, njihovo trenutno stanje ter naslov, pod katerim so dostopne na lokalnem strežniku (localhost). Pod Actions lahko posamezno storitev zaustavimo ali pa si ogledamo njene izpise v konzoli. Če kliknemo na posamezno storitev, na primer webfrontend, dobimo dodatne informacije o storitvi — njene odvisnosti, nastavitve okolja (environment variables) in druge podrobnosti.

V desnem zgornjem kotu dashboarda je tudi ikona za GitHub Copilot, ki pa trenutno deluje le v Visual Studio 2022 ali Visual Studio Code, če je povezan z GitHub Copilot razširitvijo. Pod zavihkom Traces lahko spremljamo komunikacijo med storitvami, tako znotraj omrežja kot tudi zunaj njega.

Metrics zavihek v .NET Aspire developer dashboardu prikazuje ključne metrike in statistične podatke o delovanju posameznih storitev v tvoji Aspire aplikaciji. Namenjen je spremljanju učinkovitosti, zmogljivosti in obremenitve sistemskih komponent.

V tem zavihku lahko vidimo:

- **Število klicev** (requests) na posamezne storitve ali API-je.
- **Povprečni čas odziva** (latency) za posamezne zahteve.
- **Napake** in njihovo frekvenco.
- **Porabo virov** (če je na voljo) kot so CPU, pomnilnik ipd.
- **Trend sprememb** v teh vrednostih skozi čas.

Te informacije pomagajo razvijalcem:

- Hitro prepoznati ozka grla in težave v sistemu.
- Spremljati, ali so storitve odzivne in stabilne.
- Optimizirati delovanje aplikacije pred objavo v produkcijo.

Metrics so pogosto prikazani v obliki grafov in tabel, ki omogočajo enostavno vizualno spremljanje in analizo.

PAMETNA RABA UMETNE INTELIIGENCE: CHATGPT ALI COPILOT?

Petra Militarev
vodja izobraževanj
petra.militarev@kompas-xnet.si

Praktične razlike, varnostne pasti in pametne odločitve pri uporabi generativne umetne inteligence doma in v podjetju. Z generativno umetno inteligenco (GenAI) se srečujemo vse pogostejše – tako v službi kot zasebno. Med najbolj prepoznavnimi orodji sta OpenAI-jev ChatGPT in Microsoftov Copilot, ki si sicer delita jedro (model GPT), a služita različnim ciljem in kontekstom.

Kdaj uporabiti enega in kdaj drugega? Kako zagotoviti varno uporabo? In zakaj je danes znanje o teh orodjih pomembnejše kot kadarkoli prej?

ChatGPT: večnamenski pomočnik za vse priložnosti

ChatGPT je vsestransko orodje, ki ni povezano z vašim delovnim okoljem, temveč deluje kot zunanji digitalni pomočnik. Z nekaj spretnosti in dobrimi navodili lahko opravlja presenetljivo širok nabor nalog.

♦ Uporaben za:

- kreativno pisanje (vsebinski marketing, blogi, družbena omrežja),
- kodiranje in razlago programskih jezikov,
- osebno organizacijo (urniki, načrti, dogodki),

- pomoč pri učenju ali razlagi strokovnih pojmov.

♦ Najprimernejši za:

- zasebno uporabo (študij, osebni projekti, ustvarjanje vsebin),
- eksperimentalno poslovno uporabo (osnutki, raziskave, idejne zasnove),
- IT ekipe, ki potrebujejo hitre odgovore in pomoč pri razvoju ali administraciji.

Posebnost: ChatGPT agenti

V plačljivih različicah ChatGPT (Team, Enterprise) lahko uporabniki ustvarijo lastne AI agente – specializirane pomočnike, ki delujejo kot mini aplikacije z lastnim vedenjem, znanjem in funkcijo.

Primeri:

- Agent za pripravo vsebin v tonu vaše blagovne znamke,
- Finančni analitik za razlago podatkov iz naloženih tabel,
- Interni kadrovski svetovalec na osnovi dokumentov.

Takšni agenti hranijo znanje, upoštevajo navodila in so idealni za avtomatizacijo nalog tudi izven IT oddelkov.

Copilot: umetna inteligenca znotraj vašega Microsoft okolja

Microsoft Copilot je vaš digitalni sodelavec znotraj orodij, ki jih že uporabljate – Word, Excel, Outlook, Teams. Njegova moč je dostop do vaših internih podatkov in konteksta, kar ga naredi izjemno uporabnega v poslovnem okolju.

◆ Kaj zna?

- išče podatke iz dokumentov, e-pošte in koledarjev,
- povzema sestanke in zapisuje ključne točke,
- piše e-pošto glede na preteklo komunikacijo,
- analizira Excelove tabele in predlaga formule ali vizualizacije.

◆ Najprimernejši za:

- poslovno uporabo v okolju Microsoft 365,
- vodstveni kader, ki potrebuje hiter vpogled in prihranek časa,
- zaposlene, ki dnevno delajo z dokumenti, sestanki in komunikacijo.

Copilot je varnostno integriran z vašo Microsoft infrastrukturo – dostopa samo do vsebin, do katerih imate dostop tudi vi, in ne izvaža podatkov izven vašega okolja.

Kaj pa agenti pri Copilotu?

Microsoft Copilot vključuje agentne funkcionalnosti, zlasti za podjetja, ki uporabljajo Copilot Studio (prej Power Virtual Agents) ali Power Platform:

- omogoča ustvarjanje pogovornih agentov (npr. interni chatboti za

- kadrovske ali IT procese),
- integracija z Microsoft Graph API in Power Automate omogoča avtomatizacijo delovnih tokov,
- agenti delujejo znotraj Teamsov, spletnih strani ali aplikacij, kjer nudijo hitro podporo in avtomatizacijo procesov.

Konkretni scenariji uporabe po oddelkih

Finance

- ChatGPT: razlaga ekonomskih pojmov, priprava povzetkov zakonodaje, osnutki poročil.
- Copilot: analiza bilanc, vizualizacija odstopanj, priprava finančnih poročil v Excelu.

Kadrovska služba

- ChatGPT: priprava oglasov za zaposlitev, simulacija razgovorov, povzetek CV-jev.
- Copilot: izpis internih statistik, generiranje obvestil, povzetki HR analiz.

Prodaja in marketing

- ChatGPT: generiranje kampanj, e-mail predlogi, simulacija interakcij s strankami.
- Copilot: analiza CRM podatkov, priprava personaliziranih ponudb, vpogled v komunikacijo v Teamsih.

IT oddelki

- ChatGPT: pisanje skript, razlaga ukazov, iskanje napak.
- Copilot: podpora uporabnikom, priprava dokumentacije, obvladovanje zahtev prek Microsoft orodij.

Varnost: ključna razlika• **ChatGPT**

Brezplačna različica lahko uporablja vaše podatke za treniranje modela. Plačljive verzije (Team, Enterprise) nudijo več zasebnosti.

• **Copilot**

Upošteva pravice dostopa v vašem podjetju. Ne izvaža podatkov izven Microsoft 365 okolja. Idealno za varnostno občutljiva okolja.

Zakaj se spleča udeležiti usposabljanja?

Čeprav se zdita orodji preprosti, praksa pokaže drugače. Uporabniki pogosto:

- **ne poznajo vseh zmogljivosti** (npr. agenti v ChatGPT ali možnosti v Excelu),
- **ne vedo, kako učinkovito zastavljati vprašanja**, kar zmanjša kakovost rezultatov,
- **naredijo napake pri varnostni rabi** (npr. kopiranje občutljivih podatkov v odprta orodja).

Na usposabljanjih pridobite:

- razumevanje delovanja GenAI (zmožnosti in omejitve),
- veščine za učinkovito uporabo (poizvedbe, integracije, agenti),
- varnostne smernice in primere dobre prakse,
- prilagojene scenarije glede na vašo vlogo (vodstvo, IT, HR, marketing ipd.).

Z glavo, ne na pamet

Umetna inteligenca je izjemno orodje – če jo uporabljamo pravilno. ChatGPT in Copilot imata vsak svoj namen. Ko razumemo razlike in izberemo pravo orodje za pravi kontekst, prihranimo čas, povečamo kakovost dela in sprejemamo boljše odločitve.

In prav zato je danes – ne čez leto – najboljši čas za usposabljanje.

Tehnologija se razvija hitro, pametni uporabniki pa niso tisti, ki znajo vse – temveč tisti, ki se znajo učiti in

Podjetja, pozor!

Na voljo je 7 milijonov evrov nepovratnih sredstev za izobraževanje zaposlenih!

Izkoristite priložnost razpisa ASI+ in si zagotovite sofinanciranje za digitalna in zelena usposabljanja vaših sodelavcev.

 Rok za oddajo vlog: do 23. 6. 2025

 Več o razpisu: [Javni razpis ASI+ – Sklad RS \(srips-rs.si\)](https://srips-rs.si)

Zakaj Xnet?

- Preverjeni in izkušeni predavatelji
- Prilagodljive vsebine in termini izvedbe
- Poudarek na digitalnih kompetencah prihodnosti

xnet
vaš zanesljiv IT partner

Kontaktirajte nas – z veseljem vam pomagamo!

 info@kompas-xnet.si

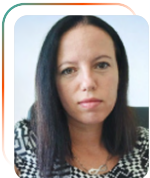
 +386 1 5136 990

Se vidimo v učilnicah!

prilagajati.

Vas zanima izobraževanje za vašo ekipo?

Pripravimo vam prilagojen program glede na industrijo, profil zaposlenih in obstoječe znanje.

PIKIN VITAMIN

Dijana Babić
Računovodstvo

DA NE POZABIMO – Pomembni datumi in novosti poletja 2025

Do 30. 6. 2025

◆ Zadnji rok za izplačilo regresa za letni dopust.

◆ Neobdavčen del regresa je do višine povprečne mesečne bruto plače v RS – ta trenutno znaša 2.496,61 EUR (zadnji znani podatek).

Pišite nam – skupaj bomo našli priložnosti, ki jih trenutno še ne izkoriščate.

◆ Regres, izplačan nad to mejo, se šteje v osnovo za dohodnino in prispevke.

(Vir: FURS, SURS)

Od 1. 7. 2025 dalje

◆ Vsi – zaposleni, delodajalci in upokojenci – bomo začeli plačevati nov prispevek za dolgotrajno oskrbo:

- 1 % od bruto plače za zaposlene in upokojence
- 2 % za samostojne podjetnike (SP)

(Vir: ZZSZS)

DDV obračun – dodatne obveznosti

◆ Ob oddaji obračuna DDV bo obvezno treba priložiti:

- evidenco obračunanega DDV
- evidenco odbitnega DDV

(Vir: FURS)

DIGITALNI DETOX – NAJ POLETJE ZASIJE BREZ ZASLONA

Kako si med dopustom odpočiti od digitalnega hrupa in se ponovno

povezati – s seboj, naravo in najbližjimi? Poletje je idealen čas za odklop – ne le fizični, ampak tudi digitalni. Ko odložimo naprave, odpremo prostor za resnično prisotnost: v pogovorih, naravi in v samih sebi. Digitalni detox ni modna muha, temveč ključni korak k ohranjanju duševnega zdravja in odnosov. Dopust brez nenehnih obvestil, novic in e-pošte postaja nova oblika luksuza. A ne gre le za razvajanje – gre za zdravje in odnose.

V nadaljevanju nekaj preprostih, a učinkovitih idej, kako se digitalno razstrupiti – vsaj med dopustom.

1. 📵 Digitalni detox za začetnike

Če prvič razmišljaš o digitalnem odklopu:

- Začni z **manjšimi koraki** (npr. 1 ura brez telefona na dan, nato 1 dan brez družbenih omrežij).
- Uporabi **nastavitve za omejevanje časa na aplikacijah** (npr. Screen Time, Digital Wellbeing).
- Ustvari fizično pravilo: "Telefon ne gre z mano na plažo / v gozd / na sprehod."
- **Izklopi obvestila** – ne potrebuješ vsakega "ping"-a takoj.
- Obvesti bližnje, da si na "digitalnem oddihu", da zmanjšajo pričakovanja takojšnjega odziva.

2. 🍷 Družinski detox – več kot le "bodi prisoten"

- Uvedite **"čas brez ekranov"** (npr. zvečer med 18. in 21. uro).
- Na dopustu: ni **telefonov med obroki** ali med izleti.

- Spodbujajte **analogne aktivnosti**: družabne igre, risanje, branje, pohod, skupno kuhanje.
- Uvedite družinski izziv »Najmanj uporabe«
- Določite skupno **pravilo**: "Ko se igramo skupaj, telefon počiva."

3. 🌲 Povezava z naravo – zdravilo za digitalno preobremenjenost

- Vključite naravo v dnevni ritem – **jutranji sprehod brez telefona**.
- Udeležite se aktivnosti, **kjer ni signala** (npr. hribolazništvo, kolesarjenje, kempiranje).
- Uporabljajte fizične zemljevide ali tiskan program dogodkov.
- Dovolite si dolgčas – takrat se začne ustvarjalnost.

4. 🏠 Odklop na delovnem mestu: ali zakon o odklopu res pomaga?

- **Zakon o odklopu** je korak naprej, vendar je odklop tudi **osebna odgovornost**.
- V času dopusta ne odgovarjajte na e-pošto – postavite **samodejni odzivnik**.
- Pogovorite se s sodelavci **o kulturi spoštovanja prostega časa**.
- Uvedite navado: **"po 17. uri – brez službenih e-sporočil"** (tudi med letom).

5. 💡 Alternativa digitalnemu – s čim napolniti čas

- Knjiga (fizična!), poslušanje narave, pisanje dnevnika.
- Ročne spretnosti: ustvarjanje, slikanje, kuhanje.
- Povezovanje: družabne igre, daljši pogovori z bližnjimi, obisk

sorodnikov ali prijateljev.

- Gibanje: joga, plavanje, tek, ples – brez slušalk in telefona.

🔍 Kaj pravi stroka?

- **Zmanjšanje simptomov depresije** – že 1 teden zmanjšane uporabe pametnih telefonov izboljša razpoloženje (metaanaliza: Journal of Technology in Behavioral Science, 2023).
- **Povečana pozornost** – odmiki od zaslonov zmanjšajo raztresenost in povečajo zbranost pri otrocih in odraslih (APA, 2022).
- **Boljše družinske povezave** – več kot polovica staršev poroča o izboljšani komunikaciji po digitalnem odmiku (Common Sense Media, 2021).

Digitalni detox ni odrekanje, ampak povabilo. Povabilo k bolj polnemu, zavestnemu in povezovalnemu življenju – vsaj za nekaj dni ali ur. Naj poletni oddih ne bo le oddih od dela, ampak tudi od digitalnega balasta, ki ga nosimo vsak dan. Telo se bo odpočilo, odnosi poglobili, glava pa – končno zadihala. Čas na dopustu je neprecenljiv – in če ga preživimo prisotno, ga bomo zares začutili.

Letos si podarite najbolj dragoceno darilo – **pozornost drug do drugega**. Če je opaziti povečano tesnobo, nervozo ali željo po telefonu, je to znak, da detox »deluje« in ga je smiselno nadaljevati.

 Ste vedeli, da bi se več kot 80 % mladih, starih med 18 in 34 let, vrnilo po svoj mobilni telefon, tudi če bi zaradi tega zamudili v službo ali na srečanje?

Tako kaže ena izmed raziskav, ki odraža, kako močno smo danes vezani na svoje naprave – pogosto na račun vsakdanjih obveznosti ali odnosov.

Bi se tudi vi vrnili po mobilni telefon, če bi ga pozabili doma?

"Če pozabiš telefon doma in preživiš dan brez panike – si uradno pripravljen/-en za digitalni detox."

#TestZaPogumne #PreživelBrezWiFi

Vaš mesečni odmerek IT navdiha

Brezplačno in brez balasta – samo preverjene vsebine, ki jih potrebujete.

Naročite se

AKTUALNI TEČAJI 2025

IT Infrastruktura tečaji

Administracija in razvoj baz podatkov na strežniku SQL Server

Termin: 16.7. - 18.7.2025

Prijavite se

Microsoft 365 Endpoint Administrator

Termin: 8.9. - 12.9.2025

Prijavite se

SharePoint Online Power User

Termin: 8.9. - 11.9.2025

Prijavite se

Microsoft Azure Administrator

Termin: 15.9. - 18.9.2025

Prijavite se

Identity with Windows Server

Termin: 29.9. - 3.10.2025

Prijavite se

PRINCE2 Foundation

Termin: 14.7. - 16.7.2025

Prijavite se

Office tečaji

Microsoft Excel mojster 1

Termin: 7.7.2025

Prijavite se

Microsoft Excel mojster 2

Termin: 21.7.2025

Prijavite se

Uvod v Excel BI

Termin: 23.7. - 24.7.2025

Prijavite se

Microsoft Teams Copilot: Učinkovito sodelovanje in komunikacija s pomočjo Copilota

Termin: 14.8.2025

Prijavite se

Microsoft Project

Termin: 25.8. - 26.8.2025

Prijavite se

Excel Copilot: Kako osvojiti napredne funkcionalnosti s pomočjo Copilota

Termin: 24.9.2025

Prijavite se

Več odličnih tečajev vas čaka na [tej povezavi](#)

Ustvarjanje grafikona

Spoznajmo, kako lahko v Excelu enostavno pretvorimo podatke iz tabele v grafikon.

Predvajaj

Odstranjevanje dvojnikov

Spoznajmo, kako lahko v Excelu enostavno odstranimo podvojene zapisane vrednosti celic.

Predvajaj

Skupne vsote v tabeli

Spoznajmo, kako lahko v Excelu enostavno nastavimo skupne vsote stolpcev v tabeli.

Predvajaj

**TO IN ŠE VEČ VSEBIN VAS ČAKA
NA NAŠEM KANALU**

<https://www.youtube.com/@kompasxnet9864/videos>